

Μαρούσι, 31-10-2024

Αριθ. Πρωτ.: 28908

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πληροφορίες: Ι.Κοντοπούλου

Τηλ. : 210 6151177

E-mail: ikontop@eett.gr

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Υπόψη: κας Α.Κεχαγιόγλου
e-mail: ke@mindigital.gr; a.kechagioglou@mindigital.gr

ΘΕΜΑ : Απάντηση στην υπ' αρ. 408/23.10.2024 Ερώτηση 22 βουλευτών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. με θέμα: «Ο ηλεκτρονικός τζόγος ροκανίζει και δεν συμπληρώνει το εισόδημα των Ελλήνων – Η Κυβέρνηση δεν μπορεί να έχει το ρόλο γκανιότας»

ΣΧΕΤ: α) Η υπ' αρ. 408/23.10.2024 Ερώτηση Βουλευτών
β) Το Α. Π.: 35876 ΕΞ 2024/ 24-10-24 έγγραφό σας

Σε απάντηση της υπό στοιχείο α) Ερώτησης στο πλαίσιο κοινοβουλευτικού ελέγχου, που διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας με το υπό στοιχείο β) σχετικό, θέτουμε υπόψη σας κατωτέρω τις απόψεις της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) επί των τιθέμενων ερωτημάτων, στο βαθμό που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές της:

Επί των ερωτημάτων αρ. 1 και 2:

Από τις 17 Φεβρουαρίου 2024 ετέθη σε πλήρη εφαρμογή σε όλες τις χώρες της Ένωσης ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2022/2065 σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών, ευρύτερα γνωστός ως Πράξη για τις Ψηφιακές Αγορές ή DSA (εφεξής «Πράξη»), με τον οποίο επιβάλλονται υποχρεώσεις επιμέλειας στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών – όπως είναι τα κοινωνικά δίκτυα, οι πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο και περιεχομένου, οι διαδικτυακές αγορές, κ.λπ. – με στόχο, μεταξύ άλλων, την αντιμετώπιση του παράνομου περιεχομένου και άλλων κοινωνικών κινδύνων στις υπηρεσίες τους. Η Πράξη περιλαμβάνει εργαλεία που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που θίγονται στα ερωτήματα 1 και 2, δηλαδή στην προστασία ανηλίκων από διαφημίσεις ηλεκτρονικού τζόγου, καθώς και στην αντιμετώπιση του παράνομου ηλεκτρονικού τζόγου.

Ειδικότερα, με την πράξη προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

-Δημιουργείται ένα σύστημα υποχρεώσεων για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών (π.χ. μέσω κοινωνικής δικτύωσης), με στόχο την απόσυρση παράνομου

περιεχομένου και διασφαλίζεται ότι παρέχονται εύχρηστα εργαλεία που επιτρέπουν στους χρήστες να υποβάλλουν αναφορές για παράνομο περιεχόμενο, αγαθά ή υπηρεσίες. [Παράνομο περιεχόμενο μπορεί να είναι π.χ. τρομοκρατικό περιεχόμενο, ρητορική μίσους, παράνομες υπηρεσίες όπως ο παράνομος ηλεκτρονικός τζόγος, μη ασφαλή προϊόντα ή προϊόντα παραποίησης/απομίμησης, χρήση ιδιωτικών εικόνων (φωτογραφιών, βίντεο) χωρίς συναίνεση, χρήση υλικού που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας χωρίς έγκριση, υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, κλπ.]

- Οι πάροχοι πλατφορμών οφείλουν να συνεργάζονται με «αξιόπιστες πηγές επισημάνσης παράνομου περιεχομένου» (trusted flaggers), για τον εντοπισμό και την αφαίρεση παράνομου περιεχομένου. Πρόκειται για φορείς που έχουν ιδιαίτερη εμπειρογνώσια και ικανότητα για την ανίχνευση, τον εντοπισμό και την αναφορά παράνομου περιεχομένου και πιστοποιούνται από τις Αρχές των κρατών μελών που έχουν οριστεί Συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών.

- Επιβάλλονται νέοι κανόνες για τον εντοπισμό των πωλητών στις ηλεκτρονικές αγορές (online marketplaces), με στόχο την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και την ευκολότερη αντιμετώπιση των απατεώνων. Οι ηλεκτρονικές αγορές οφείλουν να ελέγχουν δειγματοληπτικά κατά πόσον τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που βρίσκονται στους ιστότοπούς τους συμμορφώνονται με τη νομοθεσία.

Περαιτέρω, με την Πράξη, ενισχύεται σημαντικά το επίπεδο προστασίας των ανηλίκων όταν έχουν πρόσβαση σε ενδιαμέσες ψηφιακές υπηρεσίες, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ιδίως με τους ακόλουθους τρόπους:

- υποχρεώνει τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που είναι προσβάσιμες σε ανήλικους να εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων (άρθρο 28 παρ. 1 της Πράξης),
- απαγορεύει την εξατομικευμένη διαφήμιση που απευθύνεται σε ανήλικους (άρθρο 28 παρ. 2 της Πράξης),
- επιβάλλει αυστηρές υποχρεώσεις στις πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και μηχανές αναζήτησης (όπως είναι για παράδειγμα το Instagram) ώστε να αποτρέπουν την κατάχρηση των συστημάτων τους, λαμβάνοντας μέτρα βάσει κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας μέσω ανεξάρτητων ελέγχων των μέτρων διαχείρισης κινδύνου τους (άρθρο 34). Οι χρήστες, και ιδίως τα παιδιά και οι νέοι, θα πρέπει να προστατεύονται από διαδικτυακούς κινδύνους όπως είναι η διάδοση της βίας, η παρενόχληση, ο εκφοβισμός, οι ψευδείς πληροφορίες, το παράνομο περιεχόμενο και/ή άτομα που ψεύδονται σχετικά με την ταυτότητά τους.
- Κατά την εξέταση των κινδύνων που εγκυμονεί η υπηρεσία τους για τους νεαρούς χρήστες, οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης πρέπει να εκτιμούν: εάν οι ανήλικοι κατανοούν εύκολα πώς λειτουργεί η υπηρεσία, εάν υπάρχει κίνδυνος οι ανήλικοι να βρουν περιεχόμενο που θα μπορούσε να βλάψει την «υγεία, τη σωματική, πνευματική και ηθική τους ανάπτυξη» («περιεχόμενο ακατάλληλο για την ηλικία»), καθώς και πώς τα χαρακτηριστικά σχεδιασμού της πλατφόρμας θα

μπορούσαν να προκαλέσουν εθισμό.

Από τον Φεβρουάριο του 2024 όλες οι ενδιαμέσες ψηφιακές υπηρεσίες που απευθύνονται σε πολίτες της Ε.Ε. οφείλουν να εφαρμόζουν την Πράξη. Οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες έχουν ήδη λάβει μέτρα για τη συμμόρφωσή τους προς τα ανωτέρω. Για παράδειγμα, οι Snapchat, Google, YouTube, Instagram και Facebook δεν επιτρέπουν πλέον στους διαφημιζόμενους να προβάλλουν στοχευμένες διαφημίσεις σε ανηλίκους. Το TikTok και το YouTube κάνουν επίσης αυτόματα τους λογαριασμούς των χρηστών ηλικίας κάτω των 16 ετών ιδιωτικούς, έτσι ώστε μόνο γνωστές επαφές να μπορούν να δουν τα βίντεο που ανεβάζουν στους λογαριασμούς τους.

Η εποπτεία εφαρμογής των κανόνων που επιβάλλει η Πράξη επιμερίζεται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — που είναι κυρίως υπεύθυνη για τις πλατφόρμες και τις μηχανές αναζήτησης με περισσότερους από 45 εκατομμύρια χρήστες στην ΕΕ (όπως για παράδειγμα το Instagram, το youtube, το TikTok) — και των κρατών μελών, τα οποία είναι υπεύθυνα για μικρότερες πλατφόρμες και μηχανές αναζήτησης σύμφωνα με το κράτος μέλος εγκατάστασης.

Με τον Ν. 5099/2024 ορίστηκαν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 της Πράξης, η ΕΕΤΤ ως Συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών και το Ε.Σ.Ρ και η Α.Π.Δ.Π.Χ. ως συναρμόδιες αρχές για την επιβολή της Πράξης στην Ελλάδα. Ειδικότερα, στην Ε.Ε.Τ.Τ. ανατέθηκαν όλες οι εξουσίες και αρμοδιότητες που απονέμονται από την Πράξη στον Συντονιστή Ψηφιακών Υπηρεσιών, με την επιφύλαξη αυτών που ανατέθηκαν στις δύο άλλες αρμόδιες αρχές. Το Ε.Σ.Ρ. ορίστηκε ως αρμόδιο για την επιβολή του άρθρου 26, παρ. 1, περ. α-γ και παρ. 2 και του άρθρου 28, παρ. 1 της Πράξης και η Α.Π.Δ.Π.Χ. ως αρμόδια για την επιβολή του άρθρου 26, παρ. 1, περ. δ και παρ. 3 και του άρθρου 28 της Πράξης. Επομένως, για το άρθρο 28 της Πράξης, με το οποίο επιβάλλονται μέτρα για την Προστασία των Ανηλίκων στο διαδίκτυο, αρμόδιες αρχές είναι το Ε.Σ.Ρ και η Α.Π.Δ.Π.Χ.

Η Ε.Ε.Τ.Τ., ως Συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών, συμμετέχει ενεργά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ψηφιακών υπηρεσιών, το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο που συστάθηκε με την έναρξης ισχύος της Πράξης (17/2/2024), απαρτίζεται από τους Συντονιστές των κρατών μελών και προεδρεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο τη συμβολή στη συνεπή εφαρμογή της Πράξης, στην κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών κλπ. Στα πλαίσια του Συμβουλίου συστήθηκαν ομάδες εργασίας για την επεξεργασία εγγράφων (οδηγιών, συστάσεων, κατευθυντήριων γραμμών κλπ.) σχετικών με ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής της Πράξης. Μεταξύ άλλων, έχει ήδη συσταθεί ειδική ομάδα εργασίας με αντικείμενο την προστασία των ανηλίκων στο διαδίκτυο έναντι των κινδύνων των πλατφορμών και ιδίως των κοινωνικών δικτύων. Στην Ομάδα αυτή συμμετέχει τόσο η Ε.Ε.Τ.Τ. όσο και το Ε.Σ.Ρ. και η Α.Π.Δ.Π.Χ., λόγω των αρμοδιοτήτων τους αναφορικά με την επιβολή των υποχρεώσεων που σχετίζονται με την προστασία των ανηλίκων.

Επί του ερωτήματος αρ. 3

Η ΕΕΤΤ, σύμφωνα με τον Ν. 4070/2012 «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 82/Α/2012), ιδίως το άρθρο 12 στοιχία κδ', ρυθμίζει τα θέματα ονομάτων χώρου στο Διαδίκτυο με κατάληξη «.gr», καθώς και οποιουδήποτε άλλου χώρου ή υποχώρου χορηγηθεί στην Ελλάδα. Εκδίδει Κανονισμό με τον οποίο ρυθμίζεται κάθε θέμα το οποίο αφορά στην εκχώρηση των ονομάτων χώρου στο Διαδίκτυο με κατάληξη «.gr», τους όρους χρήσης τους, τους λόγους διαγραφής, τους όρους μεταβίβασης, την τήρηση του μητρώου εκχωρούμενων ονομάτων χώρου, τα τέλη για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών, την άσκηση εποπτείας για τη χρήση και κάθε άλλο θέμα το οποίο αφορά στη λειτουργία και χρήση των ονομάτων χώρου στο Διαδίκτυο με κατάληξη «.gr», καθώς και οποιουδήποτε άλλου χώρου ή υποχώρου χορηγηθεί στην Ελλάδα.

Με την απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ 1110/6/29.4.2024 «Τροποποίηση και κωδικοποίηση του Κανονισμού Διαχείρισης και Εκχώρησης Ονομάτων Χώρου (Domain Names) με κατάληξη .gr ή .ελ» (ΦΕΚ Β' 2908), ρυθμίζεται η διαδικασία και ορίζονται οι κανόνες εκχώρησης και χρήσης των Ονομάτων Χώρου (domain names) με κατάληξη .gr ή .ελ καθώς η λειτουργία και οι υποχρεώσεις των Καταχωρητών.

Στο άρθρο 7 «Διαδικασία Καταχώρησης και Εκχώρησης Ονομάτων Χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ» του ανωτέρω κανονισμού, αναφέροντα τα ακόλουθα στις παραγράφους 1, 2 και 14:

- Η καταχώρηση στο Μητρώο Δήλωσης Καταχώρησης των Ονομάτων Χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ διέπεται από την αρχή της χρονικής προτεραιότητας.
- Κάθε πρόσωπο το οποίο επιθυμεί να του εκχωρηθεί συγκεκριμένο Όνομα Χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ υποχρεούται να συμπληρώσει και να υποβάλει Δήλωση Καταχώρησης σε έντυπη μορφή ή ηλεκτρονική μορφή παρέχοντας κάθε αναγκαία προς τούτο πληροφορία. Η Δήλωση Καταχώρησης περιγράφεται στο Παράρτημα Ε του Κανονισμού, ενώ συνοδεύεται υποχρεωτικά από την υπεύθυνη δήλωση του καταχωρούμενου, η οποία αναφέρει μεταξύ άλλων ότι όσα δηλώνει το πρόσωπο είναι ακριβή και αληθή.
- Το Μητρώο ερευνά άμεσα με την υποβολή της Δήλωσης Καταχώρησης αν η δήλωση είναι ανυπόστατη σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κανονισμού και εφ' όσον δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση το Όνομα Χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ ενεργοποιείται προσωρινά και εκχωρείται εντός έξι ημερών.

Ενδεικτικά, λόγοι για τους οποίους μία δήλωση θεωρείται ανυπόστατη και δεν παράγει καμία έννομη συνέπεια είναι:

- Εάν το όνομα δεν έχει συνταχθεί ορθά σύμφωνα με τους όρους σύνθεσης του άρθρου 3 του Κανονισμού πχ. ee*t.gr.
- Εάν η δήλωση καταχώρησης δεν είναι ορθά και πλήρως συμπληρωμένη.
- Εάν το όνομα χώρου είναι ήδη εκχωρημένο και δεν είναι διαθέσιμο προς εκχώρηση.
- Εάν το όνομα χώρου αποτελεί κωδικό χώρας που περιέχεται στη λίστα ISO 3166-1 του οργανισμού ISO (ISO 3166-1) πχ. ita.gr (κωδικός Ιταλίας)
- Αν το Μεταβλητό Πεδίο Ονόματος Χώρου δευτέρου επιπέδου με κατάληξη .gr ή .ελ ή Κοινόχρηστου Ονόματος Χώρου τρίτου επιπέδου με κατάληξη .gr ταυτίζεται με όρο που περιλαμβάνεται στην λίστα όρων οι οποίοι έχει κριθεί

ότι συνιστούν σημείο και επίσημα του Ελληνικού κράτους και των λοιπών κρατών ή /και διεθνών Οργανισμών ή/και άλλων διεθνών οντοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 6 τρις της Συμβάσεως των Παρισίων για την Βιομηχανική Ιδιοκτησία, καθώς και σημείο μεγάλης συμβολικής σημασίας, ιδίως θρησκευτικά σύμβολα και λέξεις, εκτός αν άλλως κριθεί με Απόφαση της ΕΕΤΤ.

Η ανωτέρω διαδικασία είναι αυτοματοποιημένη και δεν επεμβαίνει ανθρώπινος παράγοντας. Από την ανωτέρω αυτοματοποιημένη διαδικασία εξαιρούνται:

α) τα ονόματα χώρου όπου το Μεταβλητό Πεδίο Ονόματος Χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ ταυτίζεται με γεωγραφικό όρο που περιλαμβάνεται στην λίστα γεωγραφικών όρων που είναι δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα της ΕΕΤΤ στην ελληνική και λατινική μορφή (σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΒ του παρόντος) τα οποία εκχώρουνται στους αρμόδιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και

β) τα ονόματα χώρου με κατάληξη .gov.gr τα οποία εκχωρούνται σε κυβερνητικούς οργανισμούς.

Οι δηλώσεις των συγκεκριμένων ονομάτων χώρου εξετάζονται από το προσωπικό της ΕΕΤΤ.

Τέλος, σημειώνεται ότι ο Φορέας ονόματος χώρου οφείλει να μεριμνά ώστε να κοινοποιεί όλες τις επιγενόμενες μεταβολές τόσο της Επωνυμίας/Ονοματεπωνύμου του Φορέα όσο και των λοιπών στοιχείων καταχώρησης του Ονόματος Χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ προς το Μητρώο, εντός ενός μηνός από την μεταβολή στοιχείων τα οποία περιλαμβάνονται στην δήλωσή του.

Σε περίπτωση που η ΕΕΤΤ διαπιστώσει ότι ο Φορέας δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωσή του περί δήλωσης μεταβολής στοιχείων εκχώρησης ή διαπιστώσει ότι τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην δήλωση καταχώρησης δεν είναι ακριβείς, μπορεί με Απόφαση του Προέδρου της ή του νόμιμου αναπληρωτή του να απενεργοποιήσει προσωρινά το Όνομα Χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών. Σε αυτό το χρονικό διάστημα, ο Φορέας μέσω του Καταχωρητή του Ονόματος Χώρου οφείλει να κοινοποιήσει στο Μητρώο την οποιαδήποτε μεταβολή στοιχείων εκχώρησης καθώς και τα σχετικά νομιμοποιητικά έγγραφα από τα οποία προκύπτει η ορθότητα των υποβληθέντων στοιχείων. Εφόσον ο Φορέας ανταποκριθεί στην υποχρέωσή του εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, η ΕΕΤΤ δύναται με Απόφαση του Προέδρου της να άρει την προσωρινή απενεργοποίηση. Σε αντίθετη περίπτωση δύναται με Απόφασή της να διαγράψει το Όνομα Χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ.

Επί του ερωτήματος αρ. 4

Η ΕΕΤΤ δεν έχει αρμοδιότητα αναφορικά με την διεξαγωγή τυχερών παιγνιδιών και το περιεχόμενο που αναρτάται στους ιστοτόπους των ονομάτων χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ.

Σε κάθε περίπτωση, βάσει του άρθρου 11 του ανωτέρω Κανονισμού, η ΕΕΤΤ απενεργοποιεί προσωρινά ή διαγράφει ένα όνομα χώρου με κατάληξη .gr ή .ελ κατόπιν κοινοποίησης σε αυτήν εισαγγελικής παραγγελίας/διάταξης, δικαστικής

απόφασης ή απόφασης αρμόδιας διοικητικής αρχής ή άλλου αρμόδιου φορέα εκτελεστής στην Ελλάδα με την οποία διατάσσεται η προσωρινή απενεργοποίηση ή η διαγραφή.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά το έτος 2023, η ΕΕΤΤ διέγραψε 59 ονόματα χώρου στα οποία, βάσει των διατάξεων της περ. ζ, της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν.4712/2020 (Α' 146), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με το άρθρο 36 ν.4811/2021 (Α' 108), υπήρχε παράνομη εμπορία ή/και διακίνηση αγαθών. Οι εντολές διαγραφής κοινοποιήθηκαν στην ΕΕΤΤ από την Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς, της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δεδομένων, Στατιστικής Επεξεργασίας & Εποπτείας Ηλεκτρονικού Εμπορίου, του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση που άπτεται των αρμοδιοτήτων μας.

Ο Πρόεδρος

Καθηγ. Κωνσταντίνος Μασσέλος